

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Polityki
Demograficznej
Dyrektor
Piotr Gołębiewski

BPD-V.55.15.88.2023.ES
Warszawa, dnia 11 kwietnia 2023 r.

Państwo
Dyrektorzy
Wydziałów Polityki Społecznej
Urzędów Wojewódzkich
- wszyscy

Szanowni Państwo Dyrektorzy,

mając na uwadze wpływające do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zapytania dotyczące interpretacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) w związku z jej nowelizacją, w szczególności w zakresie kosztów opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej nad rodzinami zastępczymi oraz rodzinnymi domami dziecka, poniżej przekazuję opinie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w przedmiotowym zakresie i zwracam się z uprzejmą prośbą o poinformowanie wszystkich jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z terenu Państwa województw o niniejszych propozycjach interpretacyjnych.

Uprzejmie proszę również o poinformowanie ww. jednostek, iż w sytuacji gdy na kierowaną do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej korespondencję dotyczącą interpretacji znowelizowanych przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odpowiedź została zawarta w niniejszym piśmie – korespondencja ta pozostanie bez indywidualnego rozpatrzenia i bez skierowania odrębnej odpowiedzi.

Podkreślenia jednakże wymaga, iż zamieszczone informacje mają jedynie charakter rekomendacji wynikających z interpretacji poszczególnych przepisów prawa. Wyrażone wyżej poglądy nie są wiążące dla organu wydającego decyzje w indywidualnych sprawach, Minister Rodziny i Polityki Społecznej nie jest bowiem uprawniony do dokonywania wiążącej wykładni ustaw, ani do zajmowania stanowiska w indywidualnych sprawach czy rozstrzygania sporów kompetencyjnych.

Pragnę jednocześnie zaznaczyć, iż Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zauważa pewne trudności w zakresie interpretacji przepisów odnoszących się do kosztów opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Dlatego też nieustannie prowadzi analizę zgłaszanych postulatów, a

także podejmuje działania mające na celu poprawę funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w Polsce.

Ad. 1

Zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem, o którym mowa w ust. 1-4 tej ustawy, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na podstawie art. 191 ust. 7 ww. ustawy wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny pomocowej oraz osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka oraz koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej finansuje proporcjonalnie do liczby dzieci powiat, o którym mowa w ust. 1-4 tej ustawy.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie definiuje, co wchodzi w skład kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast w opinii Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej należałoby rozumieć składowe tychże kosztów w sposób szeroki. Należałoby wobec powyższego ująć całkowite koszty zatrudnienia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a także wydatki odnoszące się do pełnionej przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej funkcji w stosunku do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Kwestie dotyczące kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej regulowane są w odpowiednio zawieranych porozumieniach pomiędzy powiatami. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej nie posiada zatem kompetencji do określania kształtu porozumienia pomiędzy powiatami

w przedmiocie kosztów objęcia opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej ani nie posiada kompetencji w zakresie określenia poszczególnych składowych kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W celu uniknięcia nieścisłości i nieprawidłowości zasady ponoszenia kosztów powinny zostać wskazane w sposób optymalny dla obu stron porozumienia.

W przypadku zmiany zasad ponoszenia tychże kosztów, fakt ten powinien również znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich postanowieniach porozumienia pomiędzy powiatami.

Ad. 2

W opinii Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej ustalenie kosztu objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej powinno nastąpić według algorytmu, zgodnie z którym łączne koszty ponoszone przez powiat na utrzymanie danego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy podzielić przez łączną liczbę dzieci, które zostały objęte opieką danego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a następnie pomnożyć

uzyskaną kwotę przez liczbę dzieci z powiatu zobowiązanego do finansowania. Pamiętać należy, że zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, koordynator może mieć pod opieką nie więcej niż 15 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Do liczby dzieci, o których mowa powyżej wlicza się także pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zdaniem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej przedmiotowe koszty ze względu na zmieniającą się liczbę dzieci będących pod opieką koordynatora pieczy zastępczej powinny być liczone z miesiąca na miesiąc i wobec powyższego należałoby na bieżąco obciążać wskazanymi kosztami powiat zobowiązany do finansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Sposób rozliczania powyższych kosztów w odniesieniu do danego miesiąca zdaje się być optymalny, natomiast zgodnie z art. 191 ust. 5 ww. ustawy to powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem, o którym mowa w ust. 1-4 tej ustawy, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zatem to dane powiaty powinny dokonać właściwych, zgodnych z przepisami ustawy ustaleń w przedmiocie rozliczenia tychże kosztów.

Ad. 3

Zgodnie z art. 191 ust. 7 ww. ustawy wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny pomocowej oraz osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka oraz koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej finansuje proporcjonalnie do liczby dzieci powiat, o którym mowa w ust. 1-4 tej ustawy.

Na podstawie art. 191 ust. 9 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka
- 3) w pieczy zastępczej;
- 4) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Przepisy ust. 2-4 i 7 stosuje się odpowiednio.

Wobec powyższego, w opinii Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej powinna partycypować w kosztach objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką

koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wynika to bowiem wprost z art. 191 ust. 9 ww. ustawy, który stanowi, iż przepisy ust. 2-4 i 7 stosuje się odpowiednio.

Z wyrazami szacunku

Piotr Gołębiewski
Dyrektor
Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Polityki Demograficznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/